

UZASADNIENIE

W pozwie złożonym w niniejszej sprawie R. T. (1) i J. T. wnieśli o zasądzenie na ich rzecz solidarnie od pozwanej G. P. kwoty 1 656,20 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 maja 2015 r. do dnia zapłaty.

Powództwo oparło na twierdzeniach, iż w dniu 1 maja 2013 r. zlecili adw. G. P. usługę polegającą na wniesieniu i prowadzeniu przed Sądem Rejonowym w Gryfinie sprawy o przymusowe leczenie psychiatryczne R. T., a w dniu 15 maja 2013 r. wpłacili z tytułu tej usługi na kwotę 400 euro, jak również udzielili pozwanej pełnomocnictwa procesowego. Wskazali, iż sprawa była niezwykle pilna, gdyż uczestnik postępowania R. T. (2) swoim zachowaniem stwarzał realne zagrożenie dla życia i zdrowia swojego i innych, pomimo tego sporządzenie wniosku wszczynającego postępowanie sądowe przez pozwaną trwało blisko dwa miesiące, tj. został on złożony dopiero w dacie 1 lipca 2013 r. Wskazali, iż jego sporządzenie nie wymagało analizy orzecznictwa ani piśmiennictwa, zgłębiania regulacji prawnych i mogło nastąpić tuż po rozmowie z wnioskodawcami w dacie 1 maja 2013 r., względnie tuż po wniesieniu opłaty za usługę prawną w dniu 15 maja 2013 r. Kolejno wskazali, iż wniosek był nadto obciążony brakami formalnymi, które uzupełniono dopiero na wezwanie Sądu w dniu 17 lipca 2013 r., tj. przeszło dwa miesiące od zlecenia usługi. Na tej podstawie powodowie uznali, iż całokształt udziału pozwanej w sprawie III RNs 139/13, w szczególności zaś obraz sporządzonej przez pozwaną dokumentacji wskazuje, iż usługa w zakresie zastępstwa procesowego powodów była wykonana co najmniej w sposób nienależyty, a wręcz można pozwaną zarzucić rażące niedbalstwo. Podnieśli również, iż nie sposób abstrahować od skutku, jaki prowadzona przez pozwaną sprawa przyniosła, gdyż w toku postępowania sygn. akt III RNs 139/13 nie tylko nie doszło do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy tj.: przymusowego leczenia uczestnika postępowania, bądź też odmowy takiego leczenia, ale R. T. (2) zmarł. Wskazali, iż nie sposób też wykluczyć związku przyczynowo - skutkowego między niedbalstwem pozwanej (skutkującym niepotrzebnym przewleczeniem postępowania sądowego) a śmiercią R. T. (2), jest bowiem możliwe, że gdyby czynności zleczone przez powodów adw. N. - P. były wykonane niezwłocznie i w sposób profesjonalny (tj. wniosek nie byłby obciążony brakami formalnymi) to w dacie śmierci uczestnika (3 grudnia 2013 r.) byłby on już pod fachową opieką medyczną i być może nie straciłby życia. Powyższe zdaniem powodów uzasadnia roszczenie o zwrot wynagrodzenia za usługę.

W odpowiedzi na pozew pozwana G. P. wniosła o oddalenie powództwa w całości. Przyznała, że strony łączyła umowa zlecenia, jednakże podniosła, iż warunkiem wszczęcia postępowania sądowego było przedstawienie zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia syna powodów. Wskazała, iż poza sporządzeniem wniosku spotykała się z powodami w kancelarii i uczestniczyła w posiedzeniu Sadu, które na skutek niestawienia się nikogo z członków rodziny nie prowadziło do merytorycznego rozstrzygnięcia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 1 maja 2013 r. R. T. (1) i J. T. zlecili adw. G. P. usługę polegającą na wszczęciu i prowadzeniu przed Sądem Rejonowym w Gryfinie sprawy o przymusowe umieszczenie w szpitalu psychiatrycznym ich syna R. T.. W dniu 15 maja 2013r. zostało udzielone adw. G. P. pełnomocnictwo do reprezentowania R. T. (1) i J. T. w postępowaniu dotyczącym przymusowego leczenia R. T. (2). Powodowie wpłacili również na rzecz pozwanej kwotę 400 euro tytułem wynagrodzenia.

Bezsporne a ponadto:

pełnomocnictwo k. 8 oraz w aktach sprawy o sygn. III RNs 139/13,

pokwitowanie odbioru wynagrodzenia k. 9.

W dniu 7 czerwca 2013 r. R. T. (1) przesłał adw. G. P. wiadomość e-mail w której wskazał świadków chętnych zeznawać w tej sprawie jak również nadesłał fotografie R. T. (2).

Dowód:

wydruk korespondencji email k. 37.

Pismem z dnia 1 lipca 2013 r., złożonym w tym samym dniu w Sądzie Rejonowym w Gryfinie, adw. G. P. wniosła w imieniu R. T. (1) i J. T. o umieszczenie w zakładzie psychiatrycznym uczestnika R. T. (2). W uzasadnieniu wniosku wskazała, iż J. i R. małżonkowie T. są rodzicami R. T. (2). R. T. (2), mimo że cierpi na schizofrenię paranoidalną, odmawia leczenia, ze względu na stan zdrowia i agresję wobec najbliższych był on kilkakrotnie hospitalizowany. Wskazała, iż R. T. (2) (błędnie wpisując jego nazwisko jako T.) nie wyraził zgody na pozostanie w szpitalu psychiatrycznym, w okresie od stycznia do maja bieżącego roku dopuścił się rękoczynów wobec własnej matki, podczas napadów agresji niszczył sprzęt domowy. Stwierdziła, iż R. T. (2) nie zażywa zaleconych przez lekarza leków a dodatkowo bywa pod wpływem bliżej nieokreślonej substancji odurzającej. Podniosła, iż R. T. (2) stanowczo odmawia leczenia, a rodzice w obawie o swoje życie i zdrowie oraz o życie i zdrowie syna zmuszeni są złożyć wnioski. W piśmie tym wskazała, iż w załączeniu przesyła dokumentację medyczną dotyczącą leczenia R. T. (2), jednakże faktycznie nie załączyła jej do wniosku.

Bezsporne a ponadto:

wniosek o umieszczenie w zakładzie psychiatrycznym k. 10 oraz w aktach sprawy o sygn. III RNs 139/13.

W dniu 15 lipca 2013 r. R. T. (1) przesłał adw. G. P. wiadomość e-mail, w której poprosił, by zwróciła się do Sądu o przyspieszenie rozpatrzenia sprawy o przymusowe leczenie R. T. (2). Wskazał, że nie bierze przepisanych leków na schizofrenię, codziennie używa środki odurzające, stwarza niebezpieczeństwo pożaru, awanturuje się, maltretuje zwierzęta, brak higieny osobistej, jak również zwrócił uwagę, iż zbliża się czas wyjazdu powoda do pracy na kilka miesięcy. Przesłał również dodatkowe fotografie R. T. (2).

Dowód:

wydruk korespondencji email k. 38.

Pismem z dnia 15 lipca 2013 r. adw. G. P. została wezwana do uzupełnienia braków formalnych powyższego wniosku poprzez nadesłanie pełnomocnictwa oraz odpisu wniosku. Braki te uzupełniła wraz z pismem z 16 lipca 2013 r., które zostało złożone w Sądzie Rejonowym w Gryfinie w dniu następnym. Równocześnie pozwana przesyłała do Sądu dokumentację medyczną dotyczącą leczenia R. T. (2) (w piśmie przewodnim nazwisko jego oznaczyła błędnie jako T.) oraz zdjęcia świadczące o jego zachowaniu związanym z chorobą, prosząc o jak najwcześniejsze wyznaczenie terminu rozprawy. Wśród wspomnianej dokumentacji medycznej pozwana nadesłała do Sądu zaświadczenie sporządzone przez lekarza psychiatrę i opatrzone datą 5 czerwca 2013 r., z którego wynikało, iż u R. T. (2) rozpoznaje się schizofrenię paranoidalną, stwierdzono w nim, iż pacjent nie przyjmuje zaleconych leków, systematycznie sięga po środki psychoaktywne, stanowi zagrożenie dla zdrowia / życia rodziny.

Dowód:

wezwanie do uzupełniania braków formalnych wniosku k. 3 akt sprawy o sygn. III RNs 139/13,

pismo pozwanej z 16.07.2013 r. k. 11 oraz k. 6 akt sprawy o sygn. III RNs 139/13,

zaświadczenie lekarskie z 05.06.2013 r. k. 33 oraz w aktach sprawy o sygn. III RNs 139/13,

dokumentacja medyczna k. 34-36 oraz w aktach sprawy o sygn. III RNs 139/13.

W tym okresie w Kancelarii Adwokackiej pozwanej była zatrudniona A. K. (1) jako pracownik biurowy. Rozpoczęła pracę już po tym, gdy pozwana odbyła z powodami pierwsze rozmowy mające na celu zlecenie jej reprezentowania

ich w Sądzie. Gdy rozpoczęła pracę, pozwana oczekiwała na zaświadczenie od lekarza psychiatrii dotyczące R. T. (2). Pozwana kilkakrotnie dzwoniła przy A. K. (1) do Sądu po porady, co ma zrobić, skoro R. T. (1) nie przynosi tego zaświadczenia, a jego syn zachowuje się agresywnie. Powodowie przekazali adw. G. P. to zaświadczenie w obecności A. K. (1) w tym samym dniu (albo dzień wcześniej), w którym pozwana sporządziła pismo z 16 lipca 2013 r., do którego załączyła to zaświadczenie. Pismo to wraz z załączonym zaświadczeniem lekarskim zaniósła do Sądu osobiście A. K. (1). A. K. (1) była świadkiem tego, że pozwana prosiła powodów o to zaświadczenie i mówiła, że bez tego zaświadczenia nic nie może zrobić.

Dowód:

zeznania świadka A. K. (1) k. 52v-53.

Postanowieniem z dnia 12 sierpnia 2013 r. wydanym w sprawie zainicjowanej powyższym wnioskiem, rozpatrywanej pod sygn. akt III RNs 139/13, Sąd Rejonowy w Gryfinie ustanowił dla uczestnika R. T. (2) adwokata z urzędu. Równocześnie Sędzia referent wyznaczył rozprawę na dzień 18 września 2013 r. na godz. 9:00, na którą polecił wezwać każdego z wnioskodawców oraz uczestnika R. T. (2). Wezwanie na rozprawę odebrała w dniu 26 sierpnia 2013 r. J. T., natomiast wezwania wysłane do wnioskodawcy i uczestnika tego postępowania zostały zwrócone jako niepodjęte w terminie.

Dowód:

postanowienie z 12.08.2013 r. k. 23 akt sprawy o sygn. III RNs 139/13,

zarządzenie o wyznaczeniu rozprawy k. 24 akt sprawy o sygn. III RNs 139/13,

zwrotne potwierdzenie odbioru k. 36 akt sprawy o sygn. III RNs 139/13,

przesyłki zwrócone jako niepodjęte w terminie k. 39-40 akt sprawy o sygn. III RNs 139/13.

Na rozprawę dnia 18 września 2013 r. stawili się pełnomocnik wnioskodawców adw. G. P. oraz pełnomocnik z urzędu uczestnika adw. A. K. (2). Nie stawili się natomiast R. T. (2), J. T. i R. T. (1). W trakcie rozprawy pełnomocnik wnioskodawczyni oświadczył, że J. T. nie posiada samochodu i brak jest środków komunikacji publicznej, które mogłyby ją przywieźć na godzinę 9:00, lecz przybędzie na godz. 10:00. Przewodniczący zarządził wówczas przerwę w rozprawie do godz. 10:00. Po przerwie stawili się ponownie wyłącznie pełnomocnik wnioskodawców adw. G. P. i pełnomocnik z urzędu uczestnika. Nie stawili się natomiast żaden z wnioskodawców ani uczestnik. Sąd postanowił wówczas dopuścić dowód z opinii biegłego psychiatry na okoliczność tego, czy uczestnik postępowania R. T. (2) jest osobą chorą psychicznie, a także czy dotychczasowe zachowanie uczestnika wskazuje na to, że z powodu zaburzeń psychicznych zagraża on bezpośrednio swojemu życiu albo życiu lub zdrowiu innych osób, czy dotychczasowe zachowanie uczestnika wskazuje na to, że nie przyjęcie do szpitala spowoduje znaczne pogorszenie stanu jego zdrowia psychicznego, czy uczestnik jest niezdolny do samodzielnego zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, a uzasadnione jest przewidywanie, że leczenie w szpitalu psychiatrycznym przyniesie poprawę jego stanu zdrowia. Postanowił odroczyć rozprawę na termin z urzędu, który wyznaczy po uzyskaniu opinii biegłego.

Dowód:

protokół rozprawy k. 41 akt sprawy o sygn. III RNs 139/13.

Pismami z dnia 19 listopada (...). R. T. (2) i J. T. zostali wezwani do stawiennictwa w dniu 25 listopada 2013 r. o godz. 14:00 w Gabinetzie Psychiatrycznym na terenie Przychodni przy ul. (...) w G. celem przeprowadzenia jednorazowego badania w sprawie o umieszczenie R. T. (2) w szpitalu psychiatrycznym. Wezwanie to zostało odebrane przez wnioskodawczynię w dniu 26 listopada 2013 r. po uprzednim awizowaniu go w dniu 21 listopada 2013 r.

Dowód:

wezwanie z 19.11.2013 r. k. 72-73 akt sprawy o sygn. III RNs 139/13,

zwrotne potwierdzenie odbioru k. 74 akt sprawy o sygn. III RNs 139/13.

W piśmie z dnia 28 listopada J. T. powiadomiła Sąd, iż dnia 26 listopada otrzymała wezwanie do osobistego stawiennictwa wraz z R. T. (2) przed biegłym sądowym z zakresu psychiatrii na dzień 25 listopada. Stwierdziła, że skoro wezwanie zostało jej skutecznie doręczone dzień po wyznaczonym terminie stawiennictwa przed biegłym, prosi Sąd o wyznaczenie nowego terminu badania przez biegłego. Z ostrożności poinformowała Sąd, iż nie ma żadnej możliwości dobrowolnego doprowadzenia na badanie R. T. (2), jak również że R. T. (2) uporczywie nie odbiera korespondencji kierowanej do niego zarówno z Sądu jak i innych organów i instytucji. Wniosła o rozpatrzenie możliwości zarządzenia przez Sąd przymusowego doprowadzenia R. T. (2) przed oblicze biegłego.

Dowód:

piśmo powódki z 28.11.2013 r. k. 45 akt sprawy o sygn. III RNs 139/13.

W dniu 5 grudnia 2013 r. Sędzia referent w sprawie o sygn. III RNs 139/13 uzgodnił telefonicznie z biegłym B. Ż., że badanie uczestnika przeprowadzi w miejscu zamieszkania uczestnika i polecił zwrócić się do pełnomocnika wnioskodawców o wskazanie numeru telefonu do domowników uczestnika.

Dowód:

notatka urzędowa z 05.12.2013 r. k. 46 akt sprawy o sygn. III RNs 139/13.

W dniu 19 grudnia 2013 r. wpłynął do akt sprawy III RNs 139/13 odpis skrócony aktu zgonu R. T. (2), z którego wynikało, iż zmarł on w dniu 3 grudnia 2013 r. Z uwagi na śmierć uczestnika Sąd Rejonowy w Gryfinie postanowieniem wydanym dnia 30 grudnia 2013 r. umorzył postępowanie prowadzone w sprawie III RNs 139/13.

Dowód:

piśmo przewodnie wraz z odpisem skróconym aktu zgonu k. 51-52 akt sprawy o sygn. III RNs 139/13,

postanowienie z 30.12.2013 r. k. 53 akt sprawy o sygn. III RNs 139/13.

Pismem z dnia 13 kwietnia 2015 r. R. T. (1), działając w imieniu swoich rodziców R. T. (1) i J. T., wezwał adw. G. P. do zwrotu wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną w powyższej sprawie w wysokości 400 euro w terminie do dnia 30 kwietnia 2013 r. Powyższe wezwanie do zapłaty doręczono pozwanej w dniu 17 kwietnia 2015 r.

Dowód:

wezwanie do zwrotu wynagrodzenia k. 13-14,

potwierdzenie odbioru k. 15-17.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo wywiedzione w niniejszej sprawie okazało się nieuzasadnione.

Powodowie dochodzili od pozwanej G. P. zwrotu wynagrodzenia, które jej zapłacili za reprezentowanie w sprawie o umieszczenie w szpitalu psychiatrycznym ich syna – R. T. (2).

Bezspornym było, iż wypłacone pozwanej przez powodów wynagrodzenie opiewało na kwotę 400 euro, co w istocie odpowiadało sumie dochodzonej w pozwie wyliczonej przez powodów w oparciu po kurs tej waluty w Narodowym Banku Polskim z dnia wniesienia pozwu tj. kwocie 1 656,20 zł.

Z uzasadnienia pozwu nie wynikało, by powodowie upatrywali podstawy odpowiedzialności pozwanej G. P. w delikcie. Gdyby nawet tak interpretować ich żądanie, brak jest podstaw do przypisania któremukolwiek z zachowań pozwanej cechy bezprawności, co jest podstawową przesłanką czynu niedozwolonego wynikającą z art. 415 k.c.

Brak również podstaw do poszukiwania podstawy prawnej powództwa wśród przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu (art. 405 k.c. i następne). Korzyść finansową o wartości wskazanej w pozwie pozwana uzyskała na podstawie umowy, w której przewidziano jej prawo do otrzymania takiego świadczenia. Umowę, która została zawarta pomiędzy stronami, należało zakwalifikować jako umowę zlecenia w rozumieniu art. 734 § 1 k.c., tudzież umowę o świadczenie usług, do której z mocy art. 750 k.c. należało stosować przepisy o umowie zlecenia. Stosownie do art. 735 § 1 k.c. jeżeli ani z umowy, ani z okoliczności nie wynika, że przyjmujący zlecenie zobowiązał się wykonać je bez wynagrodzenia, za wykonanie zlecenia należy się wynagrodzenie. Według twierdzeń powodów strony uzgodniły wynagrodzenie pozwanej opiewające na kwotę 400 euro. Umowa zawarta z powodami obligowała pozwaną do reprezentowania ich w postępowaniu cywilnym dotyczącym umieszczenia w szpitalu psychiatrycznym R. T. (2). Umowę o takiej treści pozwana wykonała, tj. zainicjowała w tutejszym Sądzie sprawę w powyższym przedmiocie (pod sygn. akt III RNs 139/13) i reprezentowała powodów w całym jej toku aż do jej prawomocnego zakończenia. Za wykonanie tej umowy pozwanej należało się wynagrodzenie otrzymane w umówionej przez strony wysokości.

Zgodnie z art. 410 § 1 i 2 k.c. przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu stosuje się do świadczenia nienależnego, za które należy przyjąć jedynie takie, przy którym ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia. Przesłanki takie nie wystąpiły.

W szczególności należy podkreślić, że umowa zlecenia w rozumieniu przewidzianym w art. 734 § 1 k.c., a za taką należy uważać umowę zawartą pomiędzy stronami, nie jest umową rezultatu, lecz starannego działania. Wobec czego w przypadku, gdy czynności podjęte przez pozwaną nie doprowadziły do umieszczenia syna powodów w szpitalu psychiatrycznym, nie sposób mówić o sytuacji wskazanej w art. 410 § 2 k.c., iż zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, bowiem osiągnięcie celu w powyższej postaci nie stanowiło elementu zobowiązania zaciągniętego przez pozwaną.

Z uwagi na brak spełnienia przesłanek przypisania pozwanej odpowiedzialności cywilnoprawnej na podstawie deliktu czy bezpodstawnego wzbogacenia, powództwo należało ocenić w kontekście przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej kontraktowej wynikającej z art. 471 k.c. Zgodnie z tym przepisem dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Z treści art. 471 k.c. wynika domniemanie wyłącznie jednej przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej, a mianowicie winy, bowiem to na stronie obowiązanej do wykonania zobowiązania spoczywa ciężar udowodnienia tego, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania było następstwem okoliczności, za które nie ponosi ona odpowiedzialności. Wszelkie pozostałe przesłanki powództwa odszkodowawczego opartego na tym przepisie obowiązana jest udowodnić strona, która je wywodzi, co wynika z treści art. 6 k.c.

Powodowie powinni byli udowodnić, że pozwana G. P. nie wykonała lub nienależycie wykonała przyjęte na siebie względem nich zobowiązanie, a następnie że pomiędzy niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem zobowiązania a powstałą w ich majątku szkodą zachodzi adekwatny związek przyczynowy w rozumieniu art. 361 § 1 k.c.

W orzecznictwie przyjmuje się, iż do stosunku zastępstwa prawnego, jaki powstaje na podstawie umowy pomiędzy pełnomocnikiem „z wyboru”, a jego klientem, należy stosować przepisy kodeksu cywilnego o zleceniu, bowiem celem działania pełnomocnika nie jest uzyskanie oczekiwanego przez stronę rezultatu, ale działanie z zachowaniem należytej staranności. Niedochowanie przez pełnomocnika należytej staranności, przez co należy rozumieć postępowanie w sprawie oczywiście sprzeczne z przepisami mającymi zastosowanie albo z powszechnie aprobowanymi poglądami

doktryny lub ustalonym orzecznictwem znanym przed podjęciem czynności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2012 r., I CSK 330/11, OSNC 2012/9/109), stanowi podstawę przewidzianej w art. 471 k.c. odpowiedzialności za nienależyte wykonanie zobowiązania. Wskazuje się, że w sprawach dotyczących odszkodowania za nienależyte wykonanie takiego zlecenia takiego zlecenia powód winien wykazać szkodę i związek przyczynowy pomiędzy niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem zobowiązania a szkodą, powód winien udowodnić, że gdyby pozwany należycie wykonał zobowiązanie, to on nie doznałby szkody. Adwokat i radca prawny odpowiadają za szkodę wyrządzoną mocodawcy na skutek swoich zaniedbań i błędów prowadzących do przegrania sprawy, której wynik byłby korzystny dla strony, gdyby pełnomocnik zachował należytą staranność ocenioną przy uwzględnieniu profesjonalnego charakteru jego działalności (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 2 czerwca 2015 r., I ACa 129/15 i przywołane w nim wyroki z dnia 2 grudnia 2004 r., V CK 297/04, LEX nr 222184; z dnia 22 listopada 2006 r., V CSK 292/06, LEX nr 1554424; z dnia 13 czerwca 2008 r., I CSK 514/07, LEX nr 637700; z dnia 4 marca 2009 r., IV CSK 441/08, LEX nr 603182; wyrok z dnia 19 grudnia 2012 r., II CSK 219/12, LEX nr 1294221).

W pierwszym rzędzie rozważyć należało, czy materiał dowodowy naprowadzony przez powodów pozwala przypisać pozwanej niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania do reprezentowania ich w sprawie o umieszczenie w szpitalu psychiatrycznym R. T. (2).

W tym celu Sąd gruntownie przeanalizował i opisał w powyższej części uzasadnienia tok czynności podjętych przez pozwaną w sprawie o sygn. akt III RNs 139/13.

Należy podkreślić, iż pozwana nie zaniedbała żadnej takiej czynności, którą obowiązana była dokonać w trakcie powyższego postępowania. Faktycznie wniosek o jego wszczęcie został obarczony brakami formalnymi, jednakże przedłużyło to postępowanie jedynie o niespełna dwa tygodnie. Po dniu 17 lipca 2013 r., kiedy to wpłynęło do Sądu pismo pozwanej uzupełniające braki formalne wniosku o umieszczenie w szpitalu psychiatrycznym R. T. (2), tok podejmowanych w sprawie czynności nie zależał już od staranności pozwanej. Jej aktywność po dokonaniu skutecznego złożenia wniosku, co nastąpiło dnia 17 lipca 2013 r., sprowadziła się do obecności na rozprawie w dniu 18 września 2013 r. Słusznie pozwana zauważyła, iż na tej rozprawie nie stawiał się żaden z wnioskodawców. Nie wpłynęło to jednakże na przedłużenie postępowania, bowiem Sąd dopuścił wówczas konieczny w tej sprawie dowód z opinii biegłego psychiatry, bez którego sprawa i tak nie mogła zostać zakończona. Szybkość postępowania sądowego po dniu 17 lipca 2013 r. w żadnej mierze nie zależała od staranności pozwanej. W szczególności nie doszło do sytuacji, by zaniedbania pozwanej po dniu 17 lipca 2013 r. przedłużyły to postępowanie. Nie sposób natomiast wymagać od pełnomocnika procesowego strony postępowania, by skutecznie wpłynął na terminy podejmowania czynności sądowych. W realiach sprawy o sygn. III RNs 139/13 terminy czynności sądowych nie były zresztą odległe, zważywszy na charakter czynności, które musiały zostać przeprowadzone przez Sąd, jak również fakt, iż wniosek wpłynął w okresie wakacyjnym.

Zwrócić należy uwagę, iż stosownie do art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tj. Dz.U. Nr 231, poz. 1375) w sprawie o umieszczenie w szpitalu psychiatrycznej wszczętej – stosownie do art. 29 ust. 2 tej ustawy – na wniosek m.in. krewnych w linii prostej danej osoby, konieczne jest przeprowadzenie rozprawy. Przy czym według art. 48 tej ustawy Sąd winien rozważyć ustanowienie dla osoby, której dotyczy postępowanie, adwokata z urzędu, nawet bez złożenia wniosku, jeżeli osoba ta ze względu na stan zdrowia psychicznego nie jest zdolna do złożenia wniosku, a sąd uzna udział adwokata w sprawie za potrzebny. Okoliczności sprawy o sygn. akt III RNs 139/13 uzasadniły ustanowienie dla R. T. (2) takiego adwokata, co też uczynił Sąd w dniu 12 sierpnia 2013 r. Aby zapewnić czas potrzebny na wybór osoby adwokata przez Okręgową Radę Adwokacką, rozprawę wyznaczono na 18 września 2013 r.

Stosownie do art. 46 ust. 2 ww. ustawy przed wydaniem postanowienia co do istoty sprawy o umieszczenie w szpitalu psychiatrycznym sąd jest obowiązany uzyskać opinię jednego lub kilku lekarzy psychiatrów. Dopuszczanie dowodu z takiej opinii nastąpiło w dniu 18 września 2013 r. Ustalenie terminu przeprowadzenia przez biegłego badania syna powodów, które było niezbędne do wydania takiej opinii, nie zależało już ani od Sądu, ani tym bardziej od pozwanej, która reprezentowała powodów w powyższej sprawie, lecz od możliwości, którymi dysponował biegły sądowy. Pozwana nie miała wpływu na tok powyższych czynności.

Z twierdzeń zawartych w pozwie i z przedstawionych przez powodów dowodów nie wynikało również, by na tym etapie, następującym po skutecznym złożeniu wniosku (tj. po 17 lipca 2013 r.), którykolwiek z powodów sygnalizował pozwaną potrzebę doprowadzenia R. T. (2) na posiedzenie Sądu tudzież na badanie, które miało zostać przeprowadzone przez biegłego. Nie sposób uznać, by pozwana zaniedbała złożenia takiego wniosku w imieniu powodów do Sądu. Dopiero w piśmie z 28 listopada 2013 r. taką potrzebę zasygnalizowała J. T., co zresztą spotkało się z natychmiastową reakcją Sądu, który w dniu 5 grudnia 2013 r. uzgodnił z biegłym, że badania syna powodów przeprowadzi w miejscu zamieszkania R. T. (2).

Powyższe okoliczności nie świadczą, by pozwana w toku postępowania przeprowadzonego pod sygn. akt III RNs 139/13 działała niestaranie lub zaniedbywała obowiązków procesowych, które na niej ciążyły.

Analizując tok powyższych czynności Sąd oparł się na dowodach z dokumentów przedstawionych przez powodów, które również znajdowały się w większości w aktach sprawy III RNs 139/13. Zgłoszony przez pozwaną dowód z zeznań świadka M. R. (Sędziego referenta, który prowadził wspomnianą sprawę) okazał się nieprzydatny dla rozstrzygnięcia, bowiem świadek nie miał żadnej dodatkowej wiedzy o okolicznościach sprawy ponad to, co wynika z akt ww. sprawy.

Istotne znaczenie miał natomiast dowód z zeznań drugiego ze wskazanych przez pozwaną świadków, a mianowicie A. K. (1). Jej relacje pozwoliły Sądowi wyjaśnić, dlaczego skuteczne – tj. wolne od braków – złożenie wniosku o umieszczenie R. T. (2) w szpitalu psychiatrycznym nastąpiło dopiero dnia 17 lipca 2013 r. Sąd ustalił na podstawie wypowiedzi tegoż świadka, iż do dnia 17 lipca 2013 r. (ewentualnie do dnia poprzedzającego złożenie pisma uzupełniającego braki, czyli 16 lipca 2013 r.) pozwana nie dysponowała orzeczeniem psychiatry potwierdzającym konieczność leczenia R. T. (2). Świadek zeznała natomiast, iż pozwana sygnalizowała powodom konieczność uzyskania takiego orzeczenia.

Zwrócić należy uwagę, iż stosownie do art. 30 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego do wniosku o umieszczenie w szpitalu psychiatrycznym dołącza się orzeczenie lekarza psychiatry szczegółowo uzasadniające potrzebę leczenia w szpitalu psychiatrycznym. W przypadku niezłączenia do wniosku takiego orzeczenia lekarskiego lub gdy zostało ono wydane w okresie dłuższym niż 14 dni przed dniem złożenia wniosku, sąd zwraca wniosek bez wzywania do uzupełniania tego braku (nie mają bowiem zastosowania przepisy art. 130 k.p.c.). W myśl art. 30 ust. 3 tej ustawy jedynie w przypadku, gdy treść wniosku lub załączone do wniosku dokumenty uprawdopodobniają zasadność przyjęcia do szpitala psychiatrycznego, a złożenie powyższego orzeczenia nie jest możliwe, sąd zarządza poddanie osoby, której dotyczy wniosek, odpowiedniemu badaniu.

Składając wniosek bez załączonego do niego orzeczenia lekarskiego, o którym mowa w powyższych przepisach, pozwana narażała się na zwrot wniosku. Dopiero dostarczenie pozwaną wspomnianego orzeczenia wykluczyło ten problem. Z zeznań A. K. (1) wynikało, iż nastąpiło to w tym samym dniu lub dniu poprzedzającym, kiedy to orzeczenie zostało złożone w Sądzie wraz z pismem uzupełniającym braki formalne wniosku. Sąd upewnił się, okazując A. K. (1) pismo uzupełniające braki wniosku i zaświadczenie lekarskiego z 5 czerwca 2013 r., iż zeznaje ona o tych właśnie dokumentach.

Oceny zeznań tegoż świadka Sąd dokonał, stosownie do art. 233 § 1 k.p.c., na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Żaden z pozostałych dowodów naprowadzonych w niniejszej sprawie (czy to przez powodów czy pozwaną) nie nasunął podstaw poddających w wątpliwość zeznania A. K. (1). Jediną taką okolicznością, którą Sąd mógł wziąć pod uwagę dokonując negatywnej oceny tego dowodu, był fakt, iż świadek była pracownikiem pozwaną. Powyższe samo w sobie nie stanowiło jednakże okoliczności wystarczającej, aby odmówić wiary zeznaniom tego świadka. A. K. (1) złożyła zeznania po pouczeniu jej o odpowiedzialności karnej za zeznanie nieprawdy i po odebraniu od niej przyrzeczenia. Nader wątpliwe jest, aby w takiej sytuacji, tylko dlatego, iż była zatrudniona u pozwaną, zdecydowała się kłamać przed Sądem, popełniając tym samym przestępstwo. Aby posądzić ją o zeznanie nieprawdy, Sąd musiałby dysponować jakąkolwiek inną przesłanką ku temu, niż sam fakt pozostawania w relacji zawodowej z pozwaną.

Powodowie nie przedstawili żadnego dowodu, który uprawdopodobniłby, iż zaświadczenie lekarza psychiatry, jakie pozwana załączyła do ww. pisma uzupełniającego braki formalne wniosku, otrzymała od nich wcześniej niż w terminie, o którym zeznał świadek. W celu wykazania czynności podjętych przed złożeniem tego pisma powodowie dostarczyli wydruki korespondencji e-mail, z których nie wynikało jednakże, aby wspomniane zaświadczenie udostępnił pozwanej przez datę złożenia pisma uzupełniającego braki formalne wniosku.

Sąd zwrócił uwagę, iż według twierdzeń powodów do zlecenia pozwanej ich reprezentacji w przedmiotowej sprawie doszło w dniu 1 maja 2013 r. Wydanie wspomnianego zaświadczenia lekarza psychiatry nastąpiło dopiero po miesiącu od tej daty, tj. 5 czerwca 2013 r. Nie sposób wykluczyć, iż pomiędzy wydaniem zaświadczenia a dostarczeniem go pozwanej upłynął kolejny miesiąc. Z twierdzeń pełnomocnika powodów złożonych na rozprawie w dniu 6 listopada 2015 r. wynikało, iż do spotkania powodów z pozwaną doszło w dniu 15 maja 2013 r. Wówczas rzecz jasna nie mogli jeszcze przekazać jej powyższego zaświadczenia, bowiem zostało wydane później. Pełnomocnik powodów wskazał, że zaświadczenie, które wystawiono w dniu 5 czerwca 2013 r., dostarczono do kancelarii pozwanej kilka dni później. Twierdzeń tych, przeczących zeznaniom A. K. (1), nie poparto żadnym dowodem.

Zwrócić należy uwagę, iż powodowie ani pozwana nie wnieśli o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron. Sąd zakładając, iż dowód tego rodzaju mógłby przyczynić się do wyjaśnienia okoliczności sprawy, zamierzał go przeprowadzić na rozprawie w dniu 19 lutego 2016 r. Powódka została skutecznie wezwana do stawiennictwa na posiedzeniu w tym dniu, jak również pouczono ją o wymogach usprawiedliwienia swej nieobecności z powodu choroby przewidzianych w art. 214¹ § 1 i 2 k.p.c. Nie stawiała się jednakże na rozprawę w dniu 19 lutego 2016 r. Nie zostało również złożone zaświadczenie lekarza sądowego świadczące o tym, by jej nieobecność na rozprawie była w istocie usprawiedliwiona chorobą. Pełnomocnik powodów na rozprawie w dniu 19 lutego 2016 r. na pytanie Przewodniczącego wniósł natomiast o pominięcie dowodu z przesłuchania stron.

Wobec powyższego stanowiska procesowego pełnomocnika powodów, jak również z uwagi na brak przesłanek przewidzianych w art. 214 czy 215 k.p.c., Sąd nie miał podstaw, aby odroczyć rozprawę przeprowadzoną w dniu 19 lutego 2016 r., winien był natomiast rozstrzygnąć sprawę na podstawie tego materiału dowodowego, który do tego momentu mu został zaoferowany przez strony. Materiał ten nie dostarczył natomiast podstaw do zakwestionowania przez Sąd wiarygodności zeznań A. K. (1).

Zważywszy, iż w świetle zeznań tegoż świadka powodowie dostarczyli pozwanej dokument umożliwiający skuteczne złożenie wniosku dopiero w dniu 16 lub 17 lipca 2013 r., nie sposób było obciążyć pozwaną odpowiedzialnością za opóźnienie wykonania umowy zlecenia zawartej pomiędzy stronami przed dniem 17 lipca 2013 r. Pozwana nie była bowiem w stanie samodzielnie uzyskać takie orzeczenie.

Reasumując powyższe Sąd nie uznał, by którekolwiek zachowanie pozwanej przed dniem dokonania skutecznego złożenia wniosku do Sądu, co nastąpiło 17 lipca 2013 r., ani również zachowanie po tej dacie, nosiło cechy nienależytego wykonania umowy łączącej strony procesu.

Analizując pozostałe przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej Sąd nie dopatrył się po stronie powodów również szkody pozostającej w adekwatnym związku przyczynowym z zachowaniem pozwanej dotyczącym wykonania przedmiotowej umowy zlecenia.

Zwrócić należy uwagę, iż zgodnie z art. 361 § 2 k.c. za szkodę należy rozumieć, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządono. Nie sposób uznać, by szkodę powodów stanowiła kwota wypłaconego pozwanej wynagrodzenia za reprezentowanie ich w sprawie sądowej. Wydatek ten z majątku powodów był skutkiem ich własnego zachowania (zawarcia umowy z pozwaną) a nie wykonania umowy przez pozwaną.

Obowiązek zwrotu wynagrodzenia wypłaconego pozwanej na podstawie zawartej z powodami umowy zlecenia mógłby powstać, jeżeli nie w przypadkach przewidzianych w art. 410 k.c., co wykluczono już powyżej, to w sytuacji

wypowiedzenia umowy zlecenia na podstawie art. 746 § 1 k.c. Stosownie do tego przepisu dający zlecenie może je wypowiedzieć w każdym czasie. Powinien jednak zwrócić przyjmującemu zlecenie wydatki, które ten poczynił w celu należytego wykonania zlecenia; w razie odpłatnego zlecenia obowiązany jest uiścić przyjmującemu zlecenie część wynagrodzenia odpowiadającą jego dotychczasowym czynnościom, a jeżeli wypowiedzenie nastąpiło bez ważnego powodu, powinien także naprawić szkodę. Z zebranego materiału dowodowego nie wynikało, by powodowie wypowiedzieli pozwanej umowę, na podstawie której realizowała swoje obowiązki. Pozwana reprezentowała ich do zakończenia postępowania prowadzonego pod sygn. akt III RNs 139/13, co nastąpiło na skutek uprawomocnienia się postanowienia z 30 grudnia 2013 r. o umorzeniu postępowania. Wobec powyższego zdaniem Sądu nie sposób uznać, by nie należało jej się w całości otrzymane od powodów wynagrodzenie.

Kierując się ogółem powyższych okoliczności Sąd oddalił dochodzone w niniejszej sprawie powództwo w całości.

Zważywszy, iż powodowie przegrali proces, pozwana – z mocy art. 98 § 1 k.p.c. – była stroną uprawnioną do otrzymania zwrotu kosztów procesu. Żadnych kosztów procesu pozwana jednakże nie poniosła. Wobec czego Sąd w wyroku nie zamiesił orzeczenia o kosztach procesu.

SSR Szymon Pilitowski

Sygn. akt I C 568/15

Zarządzenia:

1. (...)
2. (...)
3. (...),
4. (...).

G., dnia 7 marca 2016 r.

SSR Szymon Pilitowski